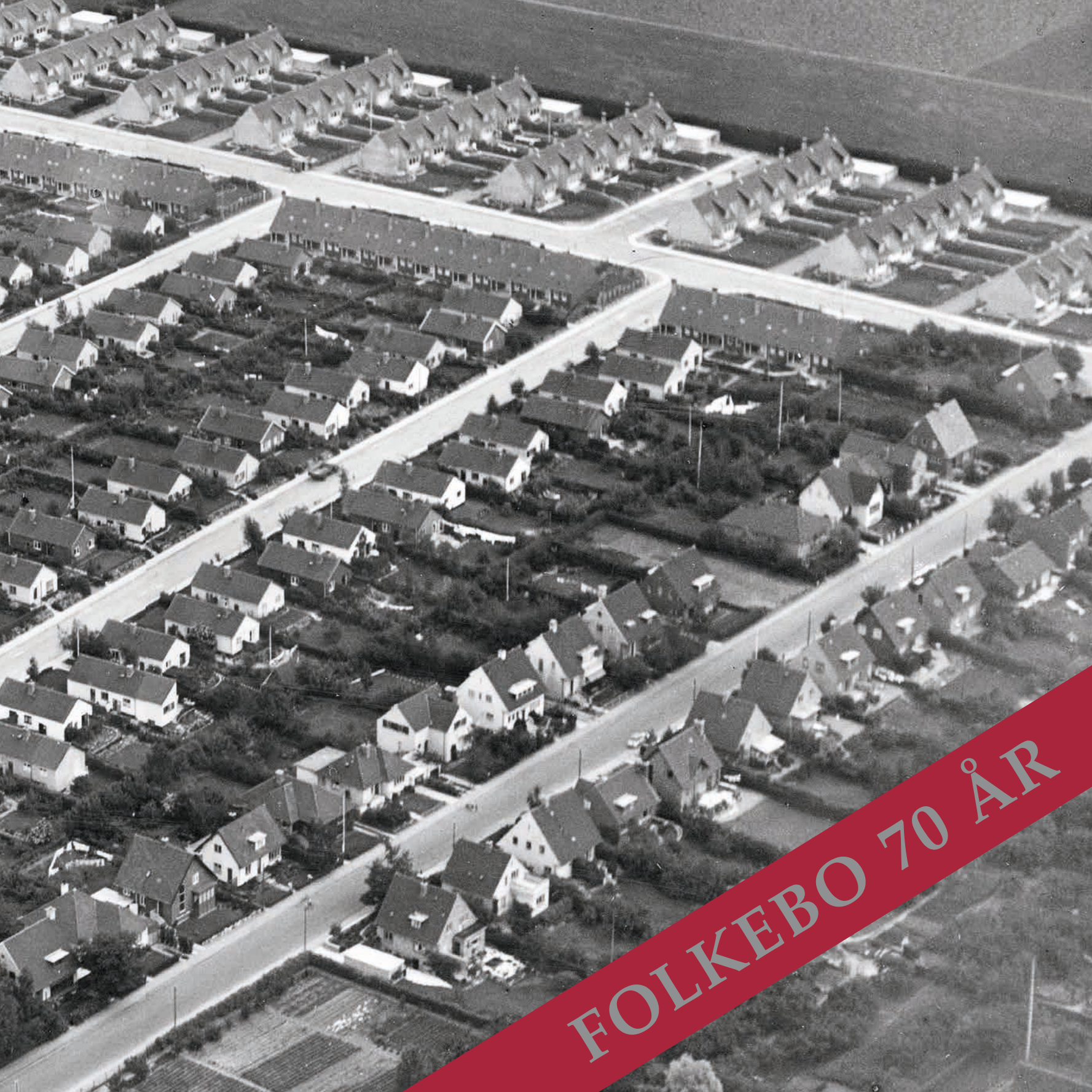

FOLKEBO 70 ÅR

Redaktion:

©Afdelingsbestyrelsen Folkebo I

Layout og tryk:

Clausen Grafisk, Odense

Forord

Med dette jubilæumsskrift har bestyrelsen prøvet at give et rids af, hvornår og hvordan Folkebo opstod, hvordan området og byggeriet oprindeligt så ud, og hvem de første indflyttere var. Udover at beskrive de fysiske og geografiske omstændigheder skulle det gerne tegne et tidsbillede, hvorfor de "hårde facts" er suppleret med en beboerberetning og avisens omtale fra "dengang."

Bestyrelsen har dykket ned i de gamle arkiver, men har – som det vil ses – også trukket på andre kilder.

God læselyst!

Aktieselskabet Folkebo

*Billede af Grundtvigsvej fra 1944.
Bemærk skorstene og
klinker på fortovet*

På et privat initiativ stiftedes den 10. april 1942 aktieselskabet Folkebo. Bag stiftelsen stod tømrermester Olaf Chr. Bøg-Jensen, direktør Børge Davidsen og sagfører Ove Emil Jensen, og i den stiftelsesoverenskomst, der fremlagdes på den stiftende generalforsamling, hed det bl.a., at det var formålet *"i samfundsmæssigt Øjemed at arbejde for et tidssvarende og økonomisk Byggeri"*, samt at *"Selskabet vil fremme sit Formål ved at planlægge og gennemføre almennyttigt Byggeri ... idet Boligerne opføres til Udleje på rimelige Vilkår eller til Videresalg"*.

Projektet lagde beslag på et 70.000 m² stort areal ved Hjallesevej, som tidligere havde været forsøgsmark for frøfirmaet L. Dæhnfeldt, og det var iflg. Fyens Stiftstidende den største samlede enkeltbebyggelse i Danmark. Tanken var, at opføre foreløbig 130 parcelhuse (det endte som bekendt med 131), der så vidt muligt skulle stå færdige til indflytning inden efteråret. Arbejdet skulle gennemføres gennem samlede entrepriser for klynger af huse men med individuelle løsninger inden for visse fælles moduler.

Det nye boligkvarter måtte en overgang dog kæmpe med betydelig skepsis over for dette modulbyggeri, men som husene skød op, kom der fart i udlejningen, indtil der til sidst ligefrem blev rift om dem. Allerede i de første dage af maj 1942 blev de første huse udbudt i licitation, så de første beboere i oktober samme år kunne rykke

ind i Folkebo, navngivet således af bankdirektør Georg Jacobsen, Fyens Discontokasse, i en impulsiv kritisk bemærkning til det oprindeligt tænkte Hunderuphøj eller Folkebos Haveby, som Fyens Stiftstidende i 1942 benævnte byggeriet.

Den første bestyrelse udgjordes af ingeniør Georg Mengel, direktør Tage Klint og

direktør Valdemar Hansen. Forretningsfører var S. Arnoldsen.

Den 22. maj 1942 blev den samlede anskaffelsessum, i forbindelse med ansøgning om statslån, opgjort således: *"Grundudgift 357.347 kr. Haandværkerudgift 2.420.487 kr. og Omkostninger 125.200 kr. I alt 2.903.034 kr."*

De første beboere i Folkebo

I forbindelse med Folkebo's 60 års jubilæum var der stadig 3 beboere, som havde boet i afdelingen, siden byggeriet stod færdigt. En af dem var Else Krogstrup, Carit Etlarsvej 19, som dengang udtalte følgende til bestyrelsen:

"Da vi flyttede ind den 15. maj 1943, var det svært at forestille sig, at der her engang kunne blive smukt. Der var hverken fliser eller græs, men masser af sten og murbrokker. Rækværket var et par pæle med to rækker ståltråd, og terrassen var en stor jordvold". Hun fortalte videre, at "hendes forældre var forfærdede, da de så huset første gang. De syntes, at det var et rædselsfuldt byggeri, og så lå det langt uden for bykernen. Der var jo tale om et skrabet krigsbyggeri, som oven i købet var foregået i ekspres-tempo. Husene var meget fugtige, tapetet og

dele af lofterne faldt ned, da frosten kom, og gulvbrædderne gav sig voldsomt. Også udvendigt skallede kalken af husene, men vi var lykkelige for huset, og har altid været glade for at bo her. Folkebo var, og er, et pragtfuldt sted at vokse op i. Vi kendte naboerne og hjalp hinanden. Og så havde vi købmand, gartner, slagter og bager tæt ved. Dengang vrimlede det med børn på vejene modsat i dag, hvor Folkebo har forvandlet sig til et sølvbryllupskvarter. For har man først én gang været så heldig at blive "ejer" af et Folkebo hus, så flytter man ikke, før det er nødvendigt".

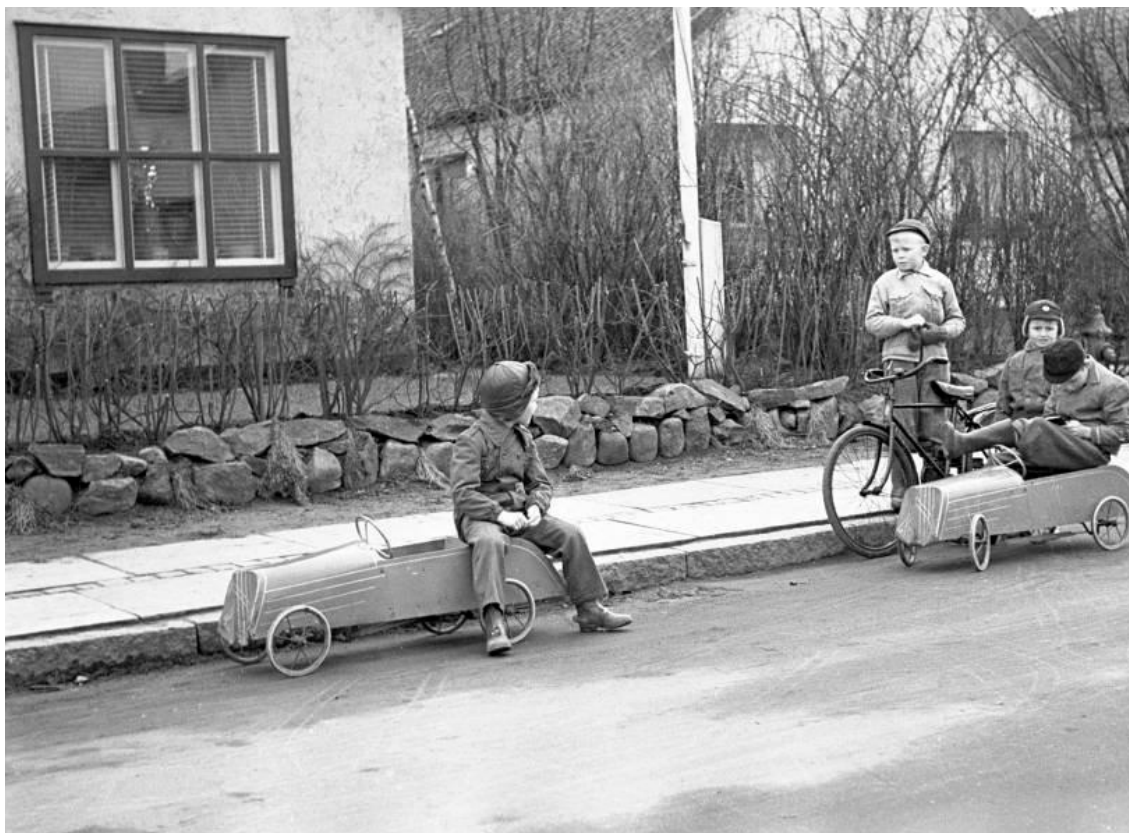
Og børn var der. I et referat fra selskabets generalforsamling (ganske vist fra 1960) kan man læse, at afdelingen bestod af 454 beboere, heraf 111 børn under 16 år og 84 børn over 16 år.

I perioden 15. - 25. maj 1943 blev der foretaget eftersyn af samtlige huse med henblik på at konstatere evt. fejl og mangler i de nyopførte huse. Resultatet af runden inkl. beboernes navn og stilling blev dokumenteret af arkitekterne Vagn O. Kyed & Helge Thobo-Carlsen d. 27. maj 1943. F.eks. kan man læse følgende vedrørende lejemålet Carit Etlars Vej 19, hvor Else Krogstrup boede med mand og to børn:

"Mangler en Strimmel Tapet i Entre. Dørtrin afhøves. Gulv i Stuer buler, Ny Kaminforsats

er kommet, skal opsættes. Hængsel ved Hoveddør klemmer. Termometer mangler. Messinghane i Køkken, skal forchromes. Vaskegryde ikke emallieret. Gulv i Kælderen ujævnt. Hane i Brænderum utæt. Pletter på Nordvæg i Køkken. Taget efterses. Tagbindere mangler. Utætheder i Gavlskraaninger."

Nogle af vore ældre beboere vil sikkert nikke genkendende til ovennævnte retskrivning, der først blev ændret ved Undervisningsministeriets bekendtgørelse af 22. marts 1948 om ændringer i

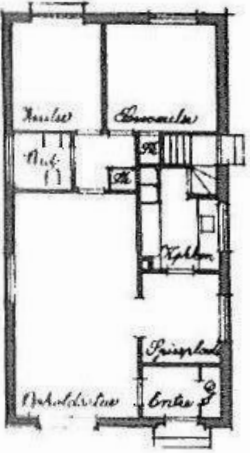
Legende børn på Grundtvigsvej

retskrivningen, hvorved de små begyndelsesbogstaver indførtes i navneordene, å afløste aa, og datidsformerne af kunne, skulle og ville erstattede kunde, skulde og vilde.

Men familien Krogstrup var ikke den eneste, der døjede med fejl og mangler. På Grundtvigsvej 21 hos værkfører A. Sørensen var det ikke meget bedre:

"Maling skaller af Rør i Soveværelse. Malerpletter i Badeværelse. Utæt Tag. Kalkning i Køkken mangelfuldt udført. Terrassedør kun malet 1 Gang. Løse Afbrydere. Ingen Kit i Blomstervindue. Malerarbejdet daarligt udført i Kælderen. Vaskekedel meget revnet. Sokkel ikke tjæret helt ned. Hoveddørsfiner gaaet fra."

Det var ikke lige galt alle steder, men ingen af byggerierne slap for et par ord a là

FOLKEBO'S

velbyggede og velindrettede Een-Familie-Huse ved Hjallesøvej — 2 Minutter til Omnibus og 6 Minutter til Sporvogn, er til Leje til Indflytning straks.

Indeholder stor Opholdstue — ca. 30 m² — Spisekrog, Soveværelse, Kammer, Køkken, Brusebad, Toilet og god Kælder.

Centralvarme og varmt Vand fra Kamin (meget økonomisk), Bøgeparketgulve overalt.

Bebygget Areal 88 Kvadratmeter.

Aarlig Leje 1020—1100 Kroner. — Indskud ca. 1200 Kr.

Forevises daglig ved Henvendelse til Folkebo's Kontor, Vestergade 8, Telefon Nr. 9277 mellem 12—17.

*Annonce i Fyens
Social-Demokrat,
d. 20. juni 1943*

ovenstående. Den 31. august 1943 havde selskabets bestyrelse tabt tålmodigheden med håndværksmestrene og skrev:

"Alle beboede Huse er nu gennemgaaet for sidste Gang og alle resterende Arbejder mv i forhold til de fremsendte Notater udføres ganske omgaaende. Herved forstaas, at Bestyrelsens Tålmodighed overfor de mange ganske aabenbare forsømmelser fra d'Herrers side nu er til Ende, og at det paa det bestemteste indskærpes, at alt Arbejde skal være færdigt udført senest d. 11. September d. A. I modsat Fald, ser Bestyrelsen sig nødsaget til at tage andre Haandværkere til Færdiggørelsen for d'Herrers Regning og Risiko".

Den 24. september 1943 kunne bygningsinspektøren i Odense så endelig udstede attest for, at byggearbejdet var færdigt, og at husene kunne tages i brug (hvilket jo allerede var tilfældet for hovedpartens vedkommende).

Men hvem var det så, der var flyttet ind i Folkebo? Det kan man danne sig et indtryk af ved at kaste et blik på oversigten på siderne 14-16, hvor man dog samtidigt vil se, at ikke alle lejemål var udlejet pr. 25. maj 1943. Det prøvede bestyrelsen at råde bod på med en annonce i Fyens Social-Demokrat, d. 20. juni 1943, hvor man bl.a. lokker med *"velbyggede og velindrettede Een-Familie-Huse ved Hjallesvej - 2 Minutter til Omnibus og 6 Minutter til Sporvogn"*.

Der var måske ikke noget at sige til, at alt ikke straks blev udlejet, når man betænker, at de første beboere – for et hus på en "pløjemark udenfor bykernen" - skulle betale et indskud på ikke mindre end 1.200 kr. og en månedlig husleje på 92 kr. De beløb kan man smile af i dag, men for tidens borgere har smilet nok været lidt anstrengt. Gennemsnitslønnen for en mandlig, faglært industriarbejder lå på 2,30 kr. i timen (brutto). Med en arbejdsuge på 48 timer gav det rundt regnet 110 kr. i ugeløn, hvoraf altså langt det meste gik til husleje (og så var skatten endnu ikke betalt). Et job – og helst et nogenlunde velbetalt et af slagsen – var således en forudsætning for at kunne flytte ind i Folkebo.

Den enkelte kan til sammenligning jo prøve at tage en fjerdedel af sin månedlige løn eller pension (før skat) og sammenholde dette beløb med budgethuslejen på ca. 3.000 kr. Man vil dermed se, at vi i dag relativt har en væsentlig lavere husleje sammenlignet med 1942/43.

Moderne Bolig-Montering i Folkebo-Husene
Sådan lød en overskrift i Fyens Stiftstidende d. 3. oktober 1942. Artiklen indledes med et billede med følgende ordlyd:

"Her er et kig ned gennem en af Haverne i "Folkebo"s Haveby. Som man ser, ligger det første Hus til venstre lidt tilbage, det næste fremefter og det følgende lidt tilbage osv. Så snart Gader, Fortove og Forhaver med Blomster er anlagt, vil der fremstaa et smukt Helhedsindtryk".

Det pågældende billede kan desværre ikke gengives, da det gik tabt i Schalburgtage mod Fyens Stiftstidende i maj 1944. Artiklen fortsatte således:

"Naar et Hus er færdigbygget, interesserer det mange Mennesker at se, hvordan det vil tage sig ud i møbleret Tilstand, specielt naar der er Tale om nye Hustyper som i "Folkebo", saa det er en god Idé Selskabet har faaet at lade IG-Hu-

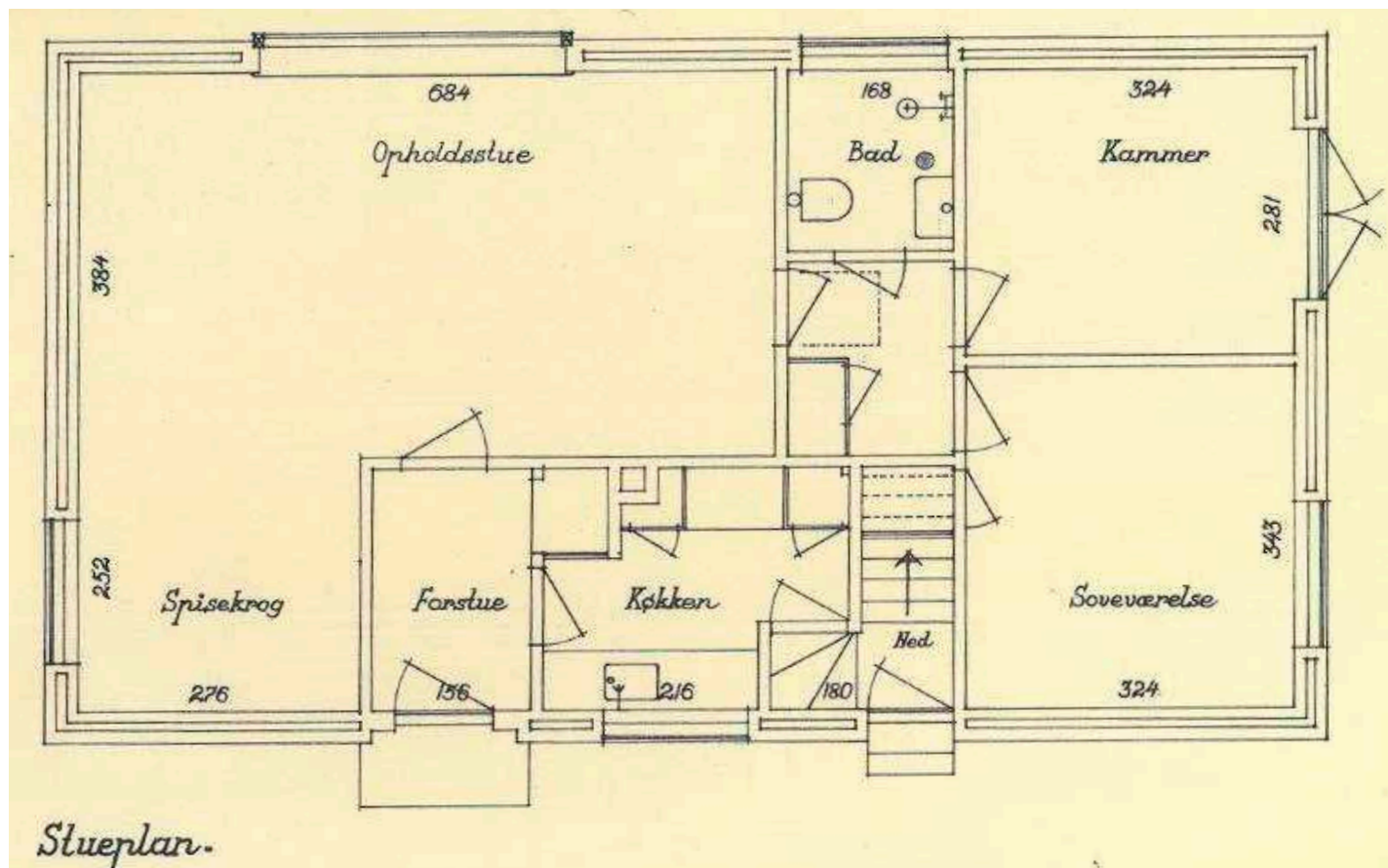
set og Orientalisk Tæppelager udstyre fire forskellige Huse, saaledes at moderne Byggesæt kombineres med moderne Boligmontering.

IG-Huset har monteret et Type 4 og et Type 5 Hus:

Type 4 har den store Opholdsstue med Spisekrog, som Firmaet snildt har "skildret af" med et elegant Blomsterarrangement, og Møblementet i "Krogen" er holdt i lyst Træ. I Dag-

A/S FOLKEBO

Type 4

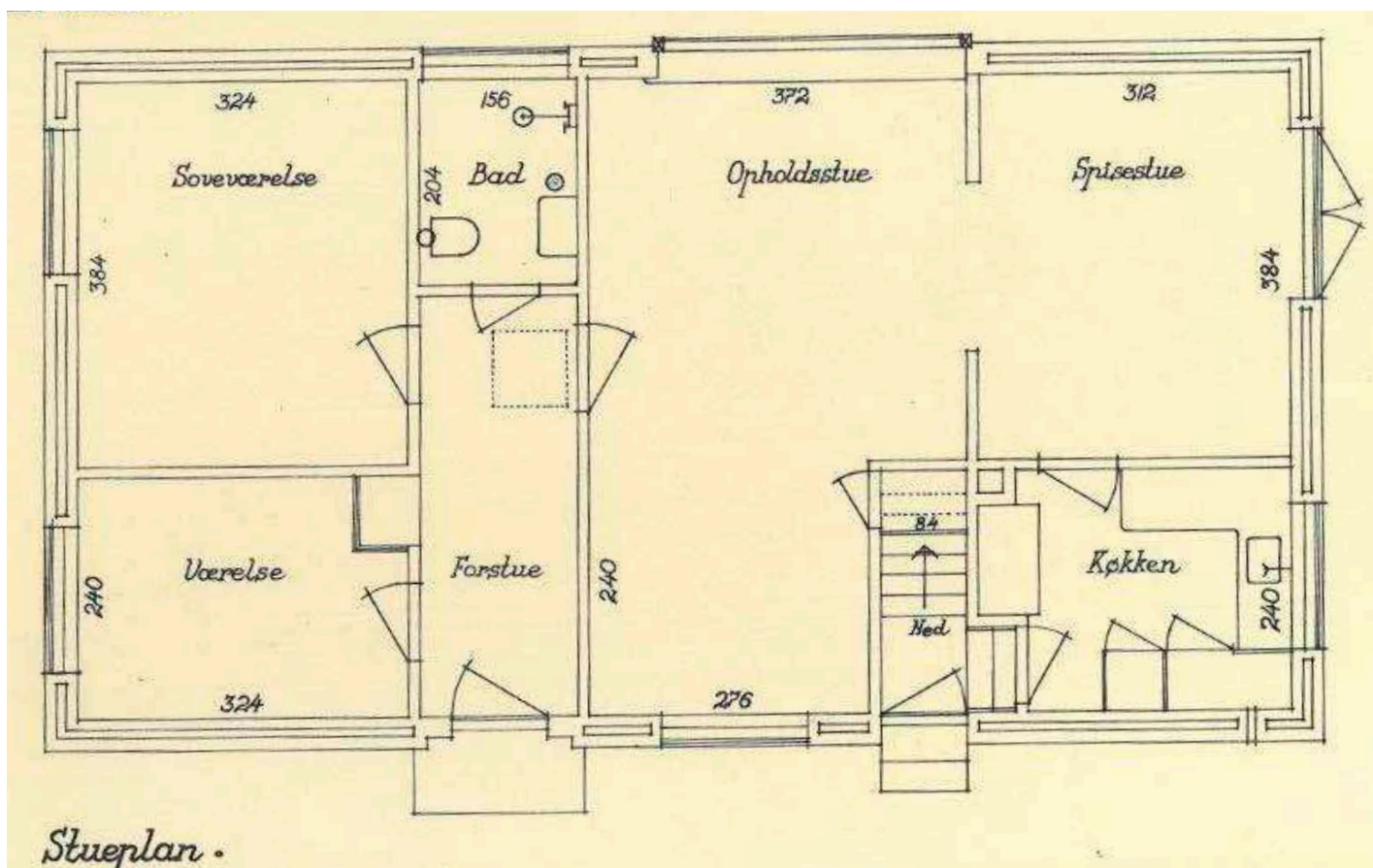

ligstueafdelingen i selve den store Stue er der en hyggelig Hjørneottoman, magelige Stole, et Kakkeltbord og i "Herreværelset" Skrivebord og behagelig Arbejdsstol. Det lille Kammer er indrettet til en purung Datter. Det er smukke, lyse Møbler og en fikst monteret Seng. Det store Soveværelse er holdt i enkel, rolig Stil.

Type 5 har baade Opholds- og Spisestue, begge smukt møbleret. Dagligstuen, med lave, moderne

Stole og Smaaborde og Spisestuen med et Møblement af Elmetræ, og også Soveværelset er holdt i en enkel, elegant Stil, medens Kammeret er møbleret til "Husets unge Søn", praktisk med Vendeottoman, Arbejdsbord, Reol og et Par gode Stole. Grønne Planter, smukke Malerier paa Væggene. Puder i Sofaer og Stole, Tæpper, Gardiner og Solreflekspersienner samt udsøgt Keramik fuldender det gode Helhedsindtryk. Saavel Lyslegemer som Køkkenudstyr i begge Huse er fra IG-Huset.

A/S FOLKEBO
Type 5

Orientalisk Tæppelager har monteret Typerne 6 og 3.

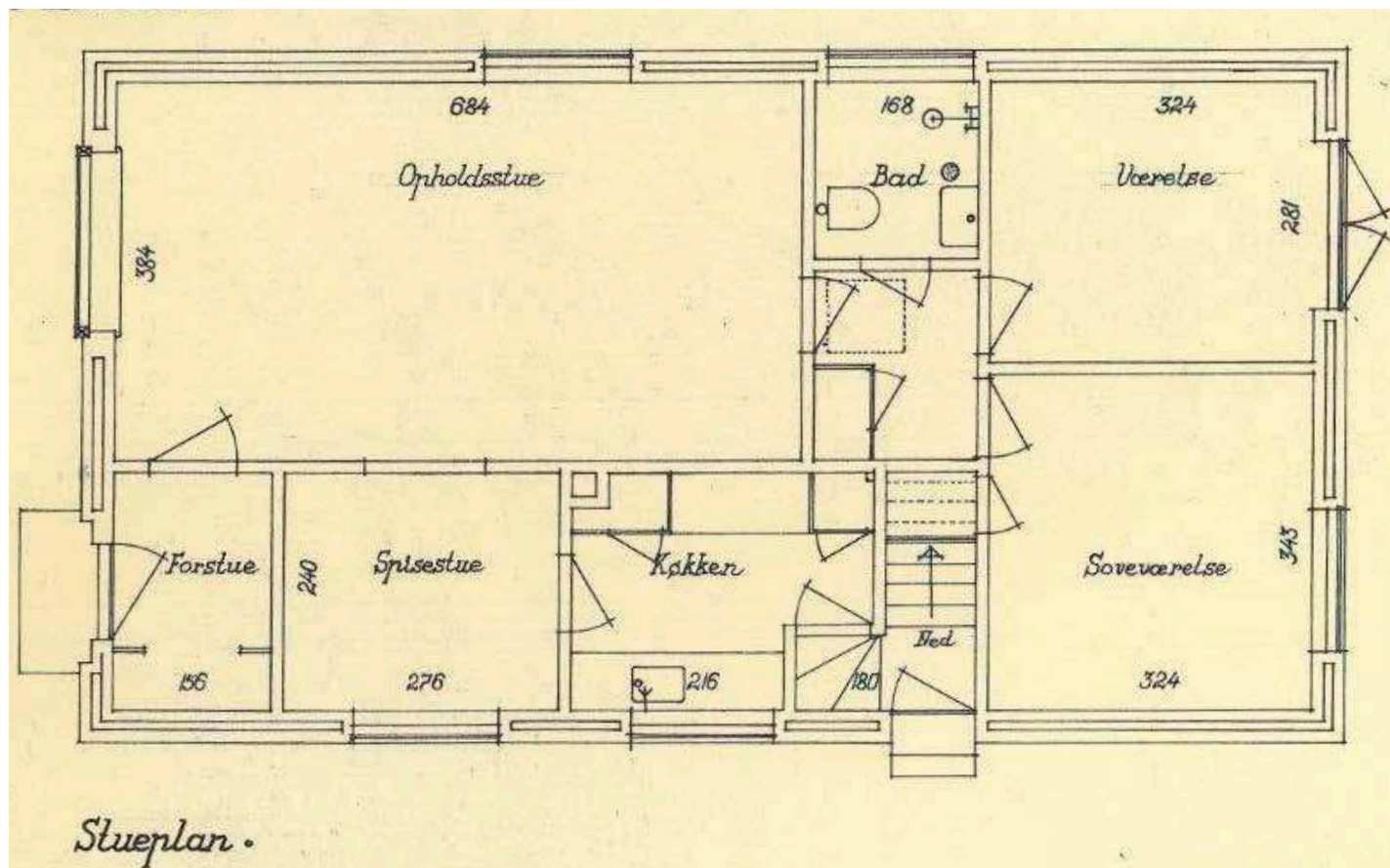
Man har til det første Hus valgt et smukt Renæssancemøblement i mørkt Egetræ, og med en statelig "Kongestol" foran det store, praktiske Arbejdsbord. Også Spisekrogen er holdt i mørk Eg, saa Stuerne danner et harmonisk Hele. Kammeret, der vender ud til Terrassen, er møb-

leret som Havestue med kønne, lyse Møbler, Kamminsofa og Puder i de mægelige Stole. Til Soveværelset er valgt franske Senge med Rørfletning.

I det andet Hus er Kammeret møbleret som "den unge Søns Værelse" med Vendeottoman, Arbejdsbord og Bogreoler, og Opholdsstuen er møbleret med et moderne Møblement omfattende bl.a. Hjørnesofa, Hvilestole og nyrefor-

A/S FOLKEBO

Type 6

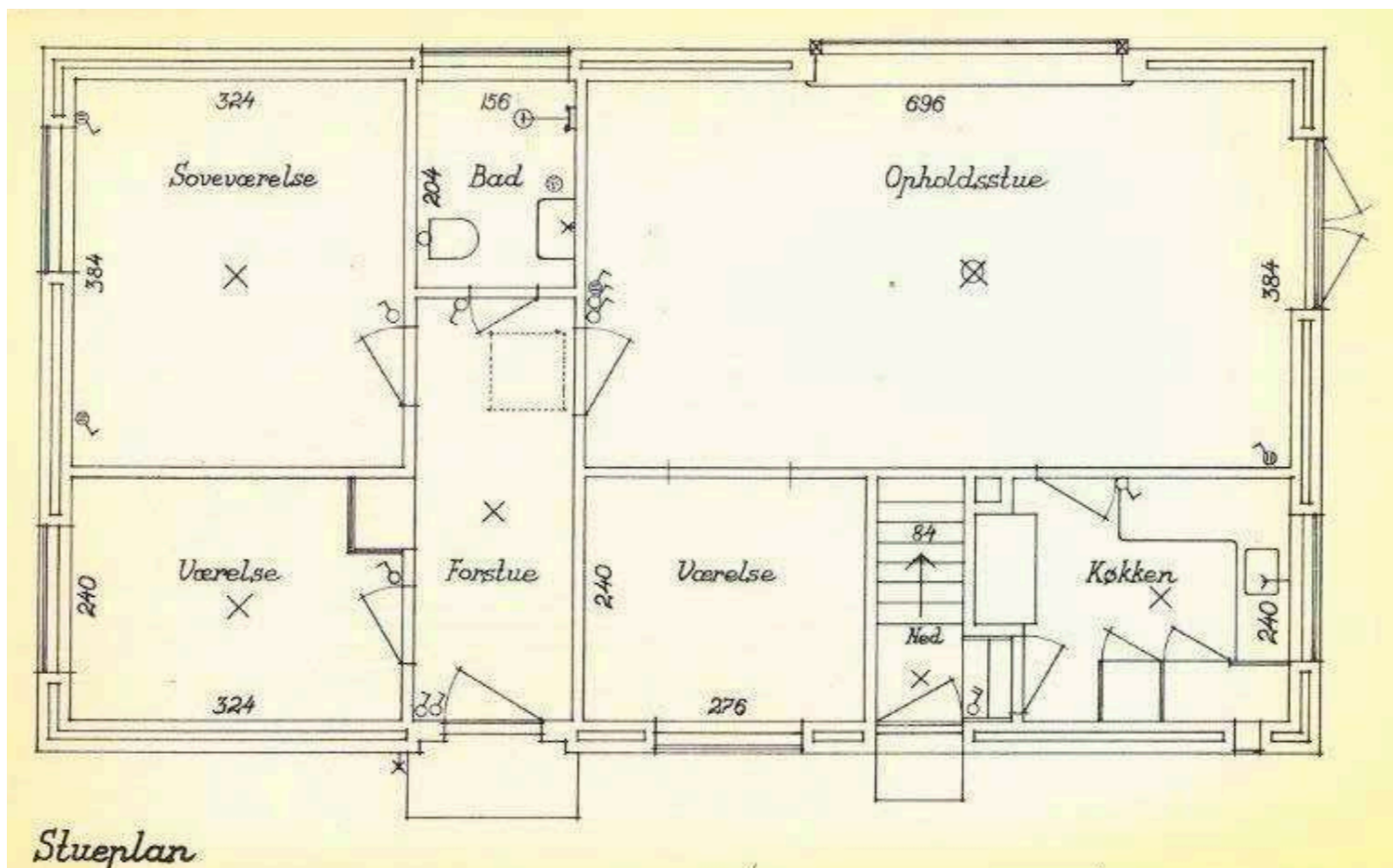
met Skrivebord med en god Arbejdsstol. Spisekrogen er fremstillet halvt af Mahogni, halvt af Bøg og Soveværelset er af Kastanietræ. Den lange Entre er nydeligt udstyret med en yndig lille fransk Kommode og en lav Armstol, saa man her har en bekvem "Telefonplads".

Køkkenudstyret i begge disse Huse er leveret fra Ak-sel Brandt og DEC har Ansvaret for Lyslegemerne.

Der vil sikkert blive run paa de fire monterede Huse i den Tid Udstillingerne er aabne, og man kan ved disse Arrangementer langt bedre danne sig Begreb om det "færdige" Hus end ved blot at se de nøgne Rum".

Sådan slutter artiklen, og jo, det er ganske vist – der var både kakkelbord og herreværelse!

A/S FOLKEBO
Type 3

De første beboere i Folkebo

Grundtvigsvej nr.

7	(Ikke beboet)	10	Repræsentant J. Petersen
9	Repræsentant O. Hjort	12	Ekspedient Orla Midskov
11	(Ikke beboet)	14	Værkfører C. J. Møller
13	Formand B. Møller	16	Repræsentant C. Andersen
15	Møbelarkitekt L. Jensen	18	Repræsentant Aage Levin Nielsen
17	Repræsentant Aage Andersen	20	Værkfører N. Scheby
19	(Ikke beboet)	22	(Har været beboet)
21	Værkfører A. Sørensen	24	Dekoratør J. Jensen
23	(Indflytning den 20. ds.)	26	Købmand Arthur Hansen
25	Løjtnant Henrichsen	28	(Ikke beboet)
27	(Ikke beboet)	30	Driftsleder S. Aage Jungager
29	Bogholder V.G. Kelstrup	32	Grosserer H. Thyge Hansen
31	(Ikke beboet er udlejet)	34	Repræsentant Helmuth Andersen
33	Overbetjent Chr. Kelstrup	36	(Ikke beboet)
35	(Ikke beboet)	38	Journalist Juul Ry
37	Inspektør S. Arnoldsen	40	(Ikke beboet)
39	(Ikke beboet)	42	Forretningsfører Finderup
41	Ingeniør A. Blaabjerg	44	(Ikke beboet)
43	(Ikke beboet)	46	(Ikke beboet)
45	Hovedagent Tværring Schøier	48	(Ikke beboet)
47	(Ikke beboet)	50	Driftsleder Erik Hendriksen
49	(Ikke beboet)	52	(Ikke beboet)
		54	(Ikke beboet)
		56	Forretningsfører C.A. Brygmann

Carit Etlars Vej nr.

1	(Ikke beboet)	2	Amtsfuldmægtig Chr. Lund
3	Trafikassistent Hedegaard	4	Ingeniør Kjeld Petersen
5	(Ikke beboet)	6	(Ikke beboet)
7	Kontorist E. Petersen	8	(Ikke beboet)
9	(Ikke beboet)	10	(Ikke beboet)
11	Prokurist Krayenbühl	12	Cand. pharm Kaj Skjerk
13	Disponent H.I. Hansen	14	(Ikke beboet)
15	Urmager Marcussen	16	Bogholder Klausen
17	(Ikke beboet)	18	(Ikke beboet)
19	Forretningsfører S. Krogstrup	20	Lærer B. Hansen
21	Repræsentant Gøsta Fich	22	Gasværksarb. Th. Eriksen
23	(Ikke beboet)	24	(Ikke beboet)
25	Oversassistent Aage Maybom	26	(Ikke beboet)
27	(Ikke beboet)	28	(Ikke beboet)
29	Repræsentant C.V. Larsen	30	Værkfører S. Larsen
31	(Ikke beboet)	32	(Ikke beboet)
33	Skræddermester Frantz Nielsen	34	(Ikke beboet)
35	(Ikke beboet)	36	(Ikke beboet)
37	(Ikke beboet)	38	Repræsentant Kaj Aablad
39	(Ikke beboet)	40	(Ikke beboet)
41	Direktionssekretær Krogh	42	(Ikke beboet)
		44	(Ikke beboet)

Carl Bernhards Vej nr:

1	Vognm. P. Bruun-Kaysen	2	(Ikke beboet)
3	Repræsentant J. A. Secher	4	(Ikke beboet)
5	(Ikke beboet)	6	Repræsentant Viggo Madsen
7	Repræsentant Harry Larsen	8	Cand. pharm A, Christensen
9	(Ikke beboet)	10	(Ikke beboet)
11	Repræsentant Kaj Lillelund	12	(Ikke beboet)
13	(Ikke beboet)	14	(Ikke beboet)
15	Forretningsfører
K. Lumby Rasmussen	16	(Ikke beboet)
17	Frugthandler Th. Meier	18	Cykelhandler Bang Nielsen
19	Musikhandler Vonsild Sørensen	20	(Ikke beboet)
21	(Ikke beboet)	22	(Ikke beboet)
23	Repræsentant Robert Jensen	24	(Ikke beboet)
25	Rentier P. C. Christensen	26	Kommunearb. P. Nielsen
27	Driftsleder Th. Nedergaard	28 - 42	(Ikke beboet)
29	(Ikke beboet)		
31	Repræsentant Buus Jensen		
33	(Ikke beboet)		
35	Kreditforeningsf. Th. Herse		
37	(Ikke beboet)		
39	Assistent A. Herse		
41	Stationsf. M. P. Hansen		

Navne og stillinger er registreret af arkitekterne Vagn O. Kyed & Helge Thobo-Carlsen den 27. maj 1943 i forbindelse med eftersyn af samtlige huse i perioden 15. - 25. maj 1943.

Fra fortid til nutid

Som det vil være fremgået af ovenstående, blev Folkebo fra dag ét befolket af det som man i dag ville kalde "stærke lejere," og den tendens gør sig stadig gældende 70 år efter. Mange lejere betragter husene som deres egne med deraf følgende villighed til at ofre mange penge på dem ud fra filosofien om, at "her vil man bo, indtil man bliver båret ud". Husene, med deres forskudte placering i forhold til hinanden, deres individuelle bemaling og haveanlæg, fremstår i dag som et "lille, appetitligt kvarter i kvarteret", og ventetiderne på 14 – 15 år til et hus taler da også sit tydelige sprog om, at Folkebo stadig betragtes som et attraktivt sted at bo.

Måtte det fortsætte!

Afdelingsbestyrelsen, den 31. januar 2013:

Henning Jensen (formand)
Vivi Rehr
Jørgen Phillip
Boe Hansen (suppleant)

Kilder:	Folkebo's eget arkiv. "Krig og besættelse" – Odense 1940 – 1945, Odense Bys Historie, Stadsarkivet. Fyens Stiftstidende, d. 3. oktober 1942. Danmarks Historie. Dansk Økonomisk Statistik 1814 – 1980. Interviewet med nu afdøde Else Krogstrup blev lavet af den daværende afdelingsbestyrelse i 2003 i forbindelse med Folkebo's 60 års jubilæum.
Billedforklaring:	1. billede: Omslaget (for- og bagside) er et luftfoto, der centralt viser Folkebo, Afdeling I. (På fotoet ses tillige Folkebo, Afdeling II (1952), medens Folkebo, Afdeling III (1956) endnu ikke er påbegyndt). Afdelingen har på fotoet form af en rombe, som på den ene led indrammes af vejene Hjallesvej (øverst mod de åbne marker) og Oehlenschlägersvej, og på den anden led af Ingemannsvej og J. L. Heibergs Vej op mod rækkehusene fra Folkebo, Afdeling II. Fotoet giver et fint overblik over husenes karakteristiske, indbyrdes forskudte placering på grundene. Afdeling I består af vejene (i retning Hjallesvej mod Oehlenschlägersvej): Grundtvigsvej, Carit Etlars Vej og Carl Bernhards Vej. 2. billede: Billede af Grundtvigsvej fra 1944. Bemærk skorstene og klinker på fortovet. (Tak til Stadsarkivet). 3. billede: Legende børn på Grundtvigsvej. (Tak til Stadsarkivet).
Tegninger	Stregtegnig: Annonce i Fyens Social-Demokrat, d. 20. juni 1943. Tegninger af forskellige hustyper.

